

24. Sokel W. The writer in extremis : Expressionism in twentieth-century German literature / Walter Sokel. – Stanford : Stanford University Press, 1959. – 251 p.

Стаття надійшла до редакції 30 січня 2013 року

УДК 811.161.2'42

Тетяна Беценко
(м. Суми, Україна)

КОНЦЕПТУАЛЬНЕ СЛОВО ЯК СКЛАДНИК ТЕКСТОВО-ОБРАЗНОЇ УНІВЕРСАЛІЇ (НА ПРИКЛАДІ ДУМОВОГО ДИСКУРСУ)

У статті розглядається співвідношення концепту та текстово-образної універсалії як реалій епічного дискурсу; з'ясовуються ознаки названих понять. Виявлено різницю між означеними поняттями, їх відмінність, взаємне розташування та своєрідність. У розвідці вперше запропоновано термін мовно-образна універсалія.

Ключові слова: *концепт, текстово-образна універсалія.*

В статье рассматривается соотношение концепта и текстово-образной универсалии как реальных эпического дискурса; определяются признаки названных понятий. Выявлена разница между указанными понятиями, их отличие, взаимное расположение и своеобразие. В исследовании впервые предлагается термин текстово-образная универсалия.

Ключевые слова: *концепт, текстово-образная универсалия.*

The article considers the relation between the concept and text-shaped universals as realities epic discourse, might sign these concepts. The difference between mentioned notions, their distinction, relative position and peculiarity were revealed. The term of text-shaped universals was firstly proposed in the article

Key words: *concept, a text-shaped universals.*

Мовна картина світу народного героїчного епосу за своєю природою концептуалізована і універсалізована. Її суттєвими ознаками (складниками, маркерами, структурно-поняттєвими одиницями) є, з одного боку, слова-концепти, з другого – текстово-образні універсалії. Обидві реалії мовнообразної організації текстів героїчного епосу – специфічні за способами представлення та іншими характеристиками (де в чому дотичні, а де в чому – кардинально відмінні). Разом вони творять жанровий, мовнообразний континуум, детермінований лінгвопоняттєвим матеріально-ідеальним набором (комплексом) національно-культурних знакових величин.

Мета дослідження – встановити співвіднесення концепту і текстово-образної універсалії як реалій епічного дискурсу. До цього часу проблема в такому аспекті не розглядалася. Уперше нами запропоновано термін текстово-образна універсалія. Останній розуміємо як когнітивно-психологічне ментальне утворення, втілене у відповідну мовну форму (модель), що функціонує в художньому континуумі, відбиваючи схематизований образ явища, людини, речі тощо, який ґрунтується на рисах оцінного характеру, що вважаються типовими (взірцевими, еталонними) для всього класу явищ, речей тощо [2, с. 34].

Концепт розглядаємо як невід’ємний органічний складник текстово-образної універсалії.

Слово-концепт як складник концептуальної картини світу характеризується певними структурно-ієрархічними і поняттєво-категоріальними ознаками, що зумовлює різні підходи і напрями досліджень: лінгво-логіко-філософський, психолінгвістичний, лінгвокультурологічний тощо.

За способом концептуалізації світу дослідники виокремлюють такі типи концептів: уявлення як узагальнені чуттєво-наочні образи, що розглядаються як ядерні репрезентанти концепту; схеми як абстрактні конфігурації образів; фрейми різних типів як способи представлення стандартних знань і т. ін. Залежно від ролі концептів у структурі свідомості вони непослідовно диференціюються на культурні, ментальні, міфологічні,

ідеологічні, філософські, адже той самий концепт може розглядатися в будь-якому з представлених типів [15, с. 258]. Розуміючи концепт як певний окремий смисл, певну ідею, яка є в нашій свідомості й яка існує як оперативна одиниця в процесах думки, як цілком самостійна й чітко виділена окрема сутність [12, с. 316], що передбачає відповідну структурованість, В. Кононенко підкреслює: саме це дає право дослідникам виокремлювати різні за змістом типи концептів, хоча самі принципи їхнього опрацювання можуть бути не одноплановими, почасти відмінними й розглядатися з різних позицій [11, с. 6].

Концепт – своєрідний маркер картини світу, одиниця мовної (домовної) картини світу (Л. Лисиченко). Концепт реалізується в слові (номені, лексемі). Слово – конкретна реалізація концепту. Проте концепт не лише матеріалізоване слово. Концепт – узагальнена поняттєва категорія. Дослідники розрізняють концепти предметного світу (іменники), концепти ознакового світу (прикметники) та концепти діяльнісного світу (дієслова) [10, с. 3–20].

Термін «концепт» у працях різних дослідників отримує досить відмінні дефініції: іноді його ототожнюють із поняттям як основою лексичного значення, іноді розглядають як основну ланку в ментальному світі людини [16, с. 43]; співвідносять його із словом, або значенням (є «своєрідним алгебраїчним вираженням значення», яке людина «просто <...> інколи по-своєму інтерпретує його» [13, с. 281]). Загалом на сучасному етапі розвитку лінгвістичної науки можна виділити два основні підходи щодо тлумачення терміна «концепт»: 1) концепт як загальне поняття (традиційне розуміння); 2) концепт як комплекс культурно детермінованих уявлень про предмет (нове осмислення терміна в межах лінгво-філософської наукової парадигми) [3, с. 108].

Як засвідчують численні дослідження з розглядової проблематики, семантика мовного концепту охоплює, крім предметної віднесеності, всю комунікативно вагому та прагматичну інформацію мовного знака, когнітивну пам'ять слова (сміслові характеристики мовного знака, пов'язані з його первинним призначенням та системою духовних цінностей носіїв

мови), а також культурно-етнічний компонент (В. Іващенко). Кожна мовна одиниця практично зорієнтована на концептуальний простір світу, пор.: «слово не лише містить і передає актуальну інформацію, воно акумулює також загально-гуманістичну, соціально-історичну, інтелектуальну, етнокультурну, експресивно-емотивну, оцінну інформацію, значущу для того чи іншого соціуму. У результаті мовна одиниця функціонує часто не просто як слово-номінація з одним чи кількома лінгвістичними значеннями, а як слово-концепт – містище узагальненого культурного смислу, що дає підстави вважати мовну одиницю передусім культурним концептом. Якщо за словом стоїть не лише реалія (скажімо, рослина, тварина, страва), а образ і символ, що постають у тому чи іншому етнокультурному просторі, це дає підстави розглядати відповідну мовну одиницю як етнокультурний концепт, що включає певний квант культурної інформації про неї» [7, с. 25].

Фольклорний текст – це своєрідно впорядкована система етнокультурних концептів. Фольклорні жанри, особливо поетичні, характеризуються специфічним набором етнокультурних концептів – мовних одиниць етнокультурного змісту на зразок *воля, батьківщина, батько-мати, хліб-сіль, щастя-доля, козаки-запорожці, шапка-бирка, чужина, смерть, турки-яничари, лиха година, буйний вітер, зелений барвінок, хрещатий барвінок, біле тіло, вороний кінь, дрібний дощ, ясне сонце, чорна хмара.*

Практично всі такі етноконцепти слугують «будівельним матеріалом» для текстово-образних універсалій, які відіграють власне образну, структурно-композиційну роль у думі.

Текстово-образна універсалія як міні-контекст визначає семантичний (денотативний і конотативний) обсяг концепту, «регулює» його змістово-емоційне наповнення. Компоненти текстово-образної універсалії в цілому уточнюють концепт. Так виникає подвійна залежність між текстово-образною універсалією і концептом: текстово-образна універсалія будується на основі концепту, що становить обов'язковий складник, змістовий модуль текстово-образної універсалії; водночас концепт набуває

різнобічного уточнення, конкретизації, контекстуальної прив'язаності і залежності від певного універсуму (фольклорного, зокрема думового) завдяки текстово-образній універсалії. Адже концепт не функціонує сам по собі, незалежно від матеріального (словесного) втілення, поза зв'язками з формальним слововираженням. Концепт як ментальне утворення у художньому (фольклорно-пісенному) тексті реалізується у складі стереотипних, клішованих одиниць, якими є текстово-образні універсалії.

Отже, у текстово-образній універсалії як міні-контексті відбувається конкретизована реалізація концепту (макроконтекст, як правило, налічує кілька текстово-образних універсалій), «розщеплення» концепту: в такій стереотипній одиниці реалізуються усі можливі змістові й емоційні нюанси концепту, представлені конкретними одиницями, що «формують» ключовий концепт, його базові складники.

Сталість компонентного складу текстово-образної універсалії зовсім не пов'язана зі сталістю, застиглістю змістово-образної інформації, що закодована в цій словесно-образній текстовій структурі. Як засвідчує досвід декодування текстів, окремих образів, словесно-образних форм, їх сприйняття є багатоплановим, що зумовлено різними суб'єктивними та об'єктивними причинами, зокрема суспільно-політичними, культурно-історичними тощо чинниками.

Множинність декодування текстово-образних універсалій як міні-контекстів (наприклад, *широкий степ, чисте поле, крутагора*) певною мірою зумовлене наявністю у їх складі концептів, які є тими вузлами, згустками раціонального й емоційного, експліцитного й імпліцитного, що містять інформацію про духовне й матеріальне, конкретне й абстрактне, пізнавальне і приховане, таке, що піддається дослідженню, описові, і таке, що є поза межами людського досвіду. Тому концепти розуміють як «ембріони мисленневих операцій» [1, с. 273]. Коли вимовлене ким-небудь слово сприймається у конкретному значенні, то це означає, що той, хто розуміє це слово, творить певний миттєвий

акт, який слугує зародком цілої системи мисленневих операцій. Концепт концентрує відповідну інформацію, вбираючи в себе «основний смисл, що замикає навколо себе інші, організовані певним чином значення» [8, с. 13].

Текстово-образна універсалія, завдяки концептові, що входить до її складу в згорнутому вигляді, репрезентує дійсність: картину дійсності, картину світу. Якщо мову в цілому розглядати як світ світів, то текстово-образну універсалію також можна кваліфікувати як міні-світ світу. Таке трактування текстово-образної універсалії, таке бачення зв'язку текстово-образної універсалії з універсумом – Всесвітом можливе завдяки концептові, що також є універсальним знаком-кодом, характерним для всіх культур; індивідуальним є лише денотативно-конотативне наповнення концепту, що виявляється в художньому тексті, де він функціонує в складі текстово-образної універсалії. Отже, текстово-образна універсалія – міні-простір функціонування концепту, простір його конкретної реалізації, життєдіяльності, де він нерідко виступає образом, символічним узагальненням чогось.

Художній концепт тяжіє саме до потенційних образів і спрямований на них [1, с. 275].

Текстово-образна універсалія становить мовно-мисленнєве утворення, одиницю художнього тексту, в якій поєднано формально-змістові та образні ознаки. Концепт як мисленнєве утворення, формально реалізоване в певній одиниці мови, найчастіше – слові, в художньому тексті відіграє роль образу, символу, коду, в мікроконтексті – це безпосередній складник текстово-образної універсалії: у зв'язку з тим, що сам концепт, як універсалія мисленнєвого плану, реалізовуючись у конкретній мовній одиниці, спричиняє виникнення у тексті такої структури, яка також на певному рівні її сприйняття та осмислення буде універсальною. Таким чином, фольклорні концепти – своєрідні образи, асоціативні, алюзійні тощо. Закономірно, що вони становлять органічні, невід'ємні складники текстово-образних універсалій.

Спільна ознака текстово-образної універсалії та концепту – належність їх до обов'язкових категорій фольклорного дискурсу:

– текстово-образна універсалія і концепт – це знакові (макрознакові) утворення, що реалізуються у конкретних мовних одиницях, мовних знаках;

– текстово-образна універсалія і концепт становлять ментально-психологічні вербалізовані утворення;

– текстово-образна універсалія і концепт характеризуються наявністю оцінно-емотивних і прагматичних компонентів смислу.

Різниця між текстово-образною універсалією і концептом полягає в способі (формі) їх вираження: текстово-образна універсалія – мовна модель (схема), синтаксична побудова, конкретна граматична одиниця; концепт – узагальнене поняття, уявлення, абстракція, що реалізується в мікроодиниці тексту – слові.

Відмінність текстово-образної універсалії від концепта ще й у тому, що текстово-образна універсалія – це знак-конструкція, формула. Текстово-образна універсалія структурно представляє свій зміст через експлікацію складу її компонентів та їх взаємне розташування – просторове, логічне, ієрархічне. Своєрідність текстово-образної універсалії полягає в її аналітичності і діаграмній іконічності. Концепт – інтелектуальний знак (ментально-психонетичний), знак-образ, знак-символ; це простий знак за планом вираження, але складний за планом змісту.

Звичайно, обсяг концепту – поняття відносне; він (обсяг) залежить від того, на якому рівні і в якій галузі розглядаються концепти.

Ми чітко розрізняємо когнітивний (мисленнєвий) концепт, що складається із компонентів (концептуальних ознак), і його мовну реалізацію (слово, словосполучення), що формується із набору сем і виступає в ролі засобу і способу репрезентації когнітивних процесів у лінгвістичних структурах, але не становить повного обсягу концепту. Мовні засоби вираження концепту своїм значенням передають тільки частину концептуальних ознак, релевантних для повідомлення; їх відтворення є завданням мовця, входить у його інтенцію. При

цьому весь концепт (у всій різноманітності свого теоретичного змісту) може бути реалізований тільки сукупністю засобів мови, кожен із яких осібно розкриває лише його окремі аспекти [14, с. 38].

Концепти «прив'язані» до певної дійсності, етносу, а відтак – і мови. Водночас будь-яка національна мова репрезентує когнітивні структури і вербалізує концепти у властивому тільки їй вигляді, специфічно відображаючи об'єктивну дійсність, передаючи сукупність знань певного суспільства, етносу. Тому мова, виконуючи пізнавальну функцію, «відображає єдину природу світу в концептуальному апараті людини, як універсальній поняттєвій системі <...>. Своєрідність кожної мовної системи полягає саме в особливостях комбінацій значень і мовних одиниць, що складаються так або інакше в єдину семантичну картину світу [10, с. 28]». Комбінацію значень і комбінацію мовних одиниць у художньому (фольклорному) тексті значною мірою визначають текстово-образні універсалії з доміантним концептуальним словом. Концепт у складі текстово-образної універсалії фольклорного тексту – ключ до декодування мовно-образного, загальнокультурного універсуму. Пор.:

Та про віру християнськую думають та гадають,

Землю турецьку, віру бусурменську клянуть-проклинають:

– Ти, земле турецька, ти, віро бусурменська, ти, розлуко християнська! [УНД 1972, с. 105].

Концепт *віра*, що реалізується у двох опозиційних текстово-образних універсаліях *віра християнська* і *віра бусурменська*, засвідчує зв'язок з іншим концептом – *чужина*. Дві площини – мисленнево-ментальна (концепт) і логіко-граматична (текстово-образна універсалія) – взаємопов'язані. Концепт – це «мисленневе поле», своєрідна духовно-ментальна субстанція, що реалізується у слові і «заповнює» текстово-образну універсалію.

Текстово-образна універсалія окреслює семантичні межі концептуального слова. Порівняймо, наприклад, семантику концепту **козак** у текстово-образних універсаліях: *козак-нетяга* (нетяга – розм. бідна, неймуща людина), *козак-сіромаха* (сірома – розм. неможна людина; бідняк; сіромою (збірн., іст.) називали

козацьку бідноту в Запорізькій Січі) – у цих двох випадках актуалізується така ознака козака (і козацтва в цілому), як бідність, незаможність; текстово-образна універсалія з концептом **козак** – *козаки-брати* вказує на стосунки між членами козацького війська (брат – близька, своя людина, однодумець, друг), у текстовій універсалії *козаки-запорожці* завдяки компонентові *запорожці* уточнюється, що це українські козаки, які жили в пониззі Дніпра за порогами в XVI–XVIII ст. Концепт **козак** у текстово-образній універсалії *козаки-молодці* (*молодець* – н.-поет. статна здорова молода людина міцного складу, бравого вигляду) актуалізує семантичний складник «фізична сила і краса» у сприйнятті цих історичних героїв.

Текстово-образна універсалія завдяки концептові має динамічний характер. Їй не притаманна одноманітність, одноплановість, сталість змістового й емоційно-експресивного значень. Порівняймо приклади текстово-образних універсалій з концептом *воля (неволя)*: 1) *А все в неволі, А все в турецькій, Усе в бусурменській, Ой то все пробувають* [УНД 1972, с. 111], 2) *Ой то визволь нас, Господи, Із тяжкої неволі На тихі води, На ясні зорі, На край, веселий* [УНД 1972, с.111], 3) *Гей, визволь, визволь, Господи, нас, Всіх бідних невольників, З тяжкої турецької неволі На ясні зорі, На тихі води, В край веселий, Між народ хрещений, В городахристиянській, до отця, до ньки, До роду, до родини сердечної, гей!* [УНД 1972, с.113], 4) *Лучче ми будем по полю літати Та собі живності доставати, Аніж у тяжкій неволі У панів проживати* [УНД 1972, с.115], 5) *А все у неволі у турецькій, у бусурменській каторзі На Чорному морі пробувають* [УНД 1972, с.103], 6) *Ти визволь, Боже, усіх бідних невольників Із тяжкої неволі, із каторги турецької, На святоруський берег, У край веселий, Між народ хрещений* [УНД 1972, с. 103–104].

Наведені контексти свідчать що, концепт **воля** в думовому епосі реалізується через подолання світу **неволі**, через прагнення до **волі, визволення, вольності**. **Воля** тут представлена не як реальний світ, а як бажаний, очікуваний, сподіваний, тому в центрі думового дискурсу постає поняття *неволя* як знак боротьби за волю.

Динамізм концепту **воля/неволя** передано всією словесно-образною системою текстово-образних універсалій. **Неволя** – водночас *турецька, бусурменська* (1), *тяжка*, така, що протиставляється **волі** – *тихим водам, ясним зорям, краю веселому* (2), окрім того, асоціюється з *народом хрещеним, городами християнськими, отцем, ненькою, родом, родиною* (3), з перебуванням у панів (4), з *бусурменською каторгою* (5), з *каторгою турецькою* і мрією про волю – про *святоруський берег, край веселий, мир хрещений* (6).

Як бачимо, концепт *воля* досить місткий: він активізує просторові величини, величини духовного плану (віросповідання), психоментальні поняття (шанування батьків, визнання понад усе роду, родини). Це зумовлює відповідну образність текстово-образної універсалії, багатоплановість її сприйняття, різноплщинність осягнення закодованої інформації, що, крім денотатного значення, породжує певні конотаційні смисли. Концепт у таких випадках виконує функцію автоматизованого засобу активізації ментальних ознак, пробудження генетичної культурно-історичної пам'яті.

Текстово-образна універсалія репрезентує лінійне утворення. Концепт як складник текстово-образної універсалії пов'язаний деякою мірою (відносно) з лінійністю як ознакою текстово-образної універсалії. Лінійність текстово-образної універсалії (залежність компонентів і їх ланцюгове розгортання) зумовлює (породжує) змістову й образну конкретизацію концепту. Наприклад, концепт **простір**, реалізуючись у номенах **Савур-могила, шляхи самарські, ріки салтанські**, формує низку текстово-образних універсалій (адвербіальних формул), які входять до предикативної текстово-образної універсалії і структурно-композиційної – кінцівки думи. Адвербіальні текстово-образні універсаліїна *Савур-могили, на шляхах самарських, на ріках салтанських*е своєрідними уточнювальними структурами: *Помер козак і поляг / На Савур-могили, / На шляхах самарських / І на ріках салтанських, / А слава його не вмере, не загине [УНД 1972, с. 167].*

Розглядані універсалії, розміщуючись ланцюгово, засвідчують і ланцюгове поєднання концептів, які є їх ядреними компонентами, що в контексті твору (вертикальному контексті) взаємодіють між собою.

Текстово-образні універсалії, співвідносні з концептами, засвідчують їх «взаємокомпонування», регулювання на рівні структури, змістового та художньо-образного функціонування в конкретному творі, загалом у фольклорному континуумі. Наприклад: Як із землі турецької, / Да з віри бусурменської, / Із города із Озова не пили-тумани вставали: / Тікало три братіки рідненькі, / Три товариші сердешні [УНД 1972, с. 157].

У наведених контекстах функціонують адвербіальні текстово-образні універсалії з ключовими концептами **простір**, що реалізується у номенах **земля (із землі турецької), Озов (із города із Озова); віра**, що синонімічний концептові **простір (з віри бусурменської); людина**, який представлений номеном **брати (три братіки рідненькі)**.

Висловлене дає змогу зробити висновок про таку закономірність функціонування концептів думового дискурсу, яка виявляється у здатності одночасно апелювати до кількох мисленнево-поняттєвих площин, тобто бути поліконцептами. У цьому також простежується певна універсальність концептуального слова.

Нерідко в текстово-образній універсалії фокусується кілька естетично означених сфер, естетично маркованих характеристик: емоційно-експресивний потенціал фольклоризму, художньо-образне наповнення символу. Показовим у цьому плані є образ *тихого Дунаю* з думи «Розмова Дніпра з Дунаєм».

Розглянуте вище дозволяє констатувати таку закономірність: текстово-образні універсалії фольклорного, зокрема думового дискурсу, конструюються шляхом активізації у їхньому складі концептуального слова, наявність якого безпосередньо пов'язана передусім із смисловою вагою текстово-образної структури, її ключовою роллю у побудові та імпровізаційному відтворенні епічного тексту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аскольдов С. А. Концепт и слово / С. А. Аскольдов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : [антология / под ред. проф. В. П. Нерознака]. –М. : Academia, 1997. – С. 267–279.
2. Беценко Т. П. Текстово-образні універсаліїдумового епосу: структура, семантика, функції / Т. П. Беценко. – Суми, 2008. – 400 с.
3. Голубовская И. А. Этнические особенности языковых картин мира : монография / И. А. Голубовская. – К. : КНУ, 2002. – 293 с.
4. Гринченко Б. Д. Словарь украинского языка / Б. Д. Гринченко.– К., 1907–1909. – Т. I–IV.
5. Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова / Єрмоленко С. Я. – К. : Наукова думка, 1987. – 242 с.
6. Жайворонок В. В. Етнолінгвістика в колі суміжних наук / В. В. Жайворонок // Мовознавство. – 2004. – № 5–6. – С. 23–35.
7. Іващенко В. Л. Семантика ментальності концепту / В. Л. Іващенко // Мовознавство. – 2008. – № 1. – С. 37–43.
8. Карпенко-Иванова У. Фрейм «вооруженное противостояние» в русской, английской, итальянской культурно-языковой традиции / У. Карпенко-Иванова. – К. : Издательский дом Дмитрия Бурого, 2006. – 232 с.
9. Климас И. С. Частотная лексика народной лирики в территориальном аспекте / И. С. Климас, Н. В. Крисанова // Лингвофольклористика. – Курск, 2000. – С. 3–20.
10. Колшанский Г. В. Объективная картина мира в познании и языке / Колшанский Г. В. – М. : Наука, 1990. – 10 с.
11. Кононенко В. Концепти українського дискурсу / Віталій Кононенко.– Київ – Івано-Франківськ : Плай, 2004. – 248 с.
12. Кубрякова Е. С. Язык и знание / Е. С. Кубрякова. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 560 с.
13. Лихачёв Д. С. Концептосфера русского языка / Д. С. Лихачёв // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : [антология / под ред. проф. В. П. Нерознака]. –М. : Academia, 1997. – С. 280–287.

14. Попова З. Д. Понятие «концепт» в лингвистических исследованиях / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Воронеж : Изд-во ВГУ, 1999. – 158 с.
15. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія / Олена Селіванова. – Полтава : Довкілля – К. : 2006. – 716 с.
16. Степанов Ю. С. Константы : Словарь русской культуры / Степанов Ю. С. – [изд. 3-е, испр. и доп.]– М. : Академический Проект, 2004. – 992с.
17. Украинские народные думы / [изд. подгот. Б. Н. Кирдан ; отв. ред. серии «Эпос народов СССР» А. А. Петросян ; отв. ред. тома В. М. Гацак ; вст. ст. Б. П. Кирдана].– М. : Наука, 1972. – 560 с.

Стаття надійшла до редакції 26 січня 2013 року

УДК 811.111.

*Наталья Бигунова
(г. Одесса, Украина)*

**СОДЕРЖАТЕЛЬНАЯ И СТРУКТУРНАЯ
ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ РЕЧЕВЫХ АКТОВ
ПОХВАЛЫ И КОМПЛИМЕНТА (НА МАТЕРИАЛЕ
СОВРЕМЕННОГО АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА)**

Стаття присвячена дослідженню змістовних та структурних особливостей схвалювальних мовленнєвих актів похвали і компліменту. В статті аналізуються ілюкитивні цілі, перлюкитивний ефект та засоби структурної організації мовленнєвих актів похвали і компліменту в сучасній англійській мові.

***Ключові слова:** оцінка, схвалення, мовленнєвий акт, похвала, комплімент.*